

**قضايا المرأة في رواية "واه Vah"
للروائي التركي "أحمد مدحت أفندي"**

.)

أهداف البحث:

- .
- .
- .

أهمية البحث:

- .

منهج البحث:

- .

(*) باحثة ماجستير – قسم اللغات الشرقية – كلية الآداب – جامعة سوهاج.
هذا البحث من رسالة الماجستير الخاصة بالباحث، وهي بعنوان: "الصراع الفكري في رواية
"واه Vah" للروائي التركي "أحمد مدحت أفندي" ترجمة ودراسة"، وتحت إشراف: د. حمدي
علي عبداللطيف- كلية الآداب – جامعة سوهاج & د. صبري توفيق همام – كلية الآداب –
جامعة سوهاج.

.

.

.

:

.٣١:٣٠

.٥٦

.

.١٣٤-١٣٣

▪ **الجواب والسفور:**

: ٢٣٥.

.١١

.١٣

(1) (Osmanlı hanımları için şu ince yaşmak kadar yaraşık alan bir başlık daha düşünebilenlerin alınlarına çelenk takarız. Aslında pek kalınları hepten güzelliği gizler ve pek inceleri dahi yüzde olan ayıbı ortaya çıkarırsa da bazı orta halli yaşmaklar vardır ki kadınların yüzünü tamamlamak ile güzelliğini arttırmak konusunda onların gördükleri hizmeti başka hiçbir şeye gördürebilmek imkansızdır. Avrupalı Kadınların dahi yüzlerine birer tül örtmeleri Müslüman kadınlarını taklitten ibaret ise de bu konuda asla başarılı olamadıklarını kendileri dahi itiraf ederler).

- Ahmet Mithat Efendi: Vah, İkinci Bölüm, s.6

(1) (Uzun boylu güzel hanım kiç üzerinde oturmuş ve elinde bir de sigara alıp yaşmağını sıyrımış olduğu halde Marmara denizi üzerine doğru bakarak seyreder ve aralıkta bir kere erkekler tarafına da bakarak kendi gözü mesela Behçet Bey gibi bazı erkeklerin gözleriyle tesadüf edip buluştukça öyle pek mahcup bazı kadınların yaptıkları gibi gözlerini indirmeyip erkeğin gözleri içine bakmaktan dahi çekinmezdi).

- Ahmet Mithat Efendi: Vah, Üçüncü Bölüm, s.11

.

.

---

(2) Aslı Sancrı: Osmanlı toplumunda kadın ve aile, kültür vakfı yayınları, İstanbul, 1999, s:22.

(1) Aslı Sancrı: (A.g.e),s:24:25.

(2) (Uzun boylu hanım ise hem pek güzel, hem pek süslü olduğu hâlde, hem de pek serbest bir şey olduğundan cebinden zarif bir sigara tabakası çıkarıp bir sigara yakarak püfür püfür içmeye başladı ise de yüzünü deniz tarafına çevirerek denizen çırpıntısıyla eğlenmekte olduğu gibi şu duruşunu beğenemeyen Behçet, artık başka türlü hayal kırıklığını gidermeye yol bulamayarak, kadınların sigaraya alışmaları ve hele bazı serbestçe olanlarının böyle vapurlarda dahi sigara içmelerinin ne kadar fena bir şey olduğunu düşünmeye başladı).

Ahmet Mithat Efendi: Vah, Dördüncü Bölüm, s.24.

▪ حرية المرأة:

.

:

---

(1) (Kadının şu serbestçe tavrı Behçet Beyin ümidini arttırdı. Kendi kendisine dedi ki:

Ahmet Necati ! Sen artık ne kadar felsefe satıcılığı edersen et ! Bu servi revan hanım senin anladığın gibi değil. Adeta kendisini erkeklere beğendirmek için çeki düzen vermiş olduğundan yüzüne bakmak ve kendisine dikkat etmemek kadının asıl istediğine ters düşerek asla memnuniyetine neden olamaz. Böyle kadınlar erkeklerin dikkatli bakışlarına ne kadar hedef olurlarsa kendilerini o kadar bahtiyar sayarlar).

-Ahmet Mithat Efendi: Vah, Üçüncü Bölüm, s.11.

(²) (Acayip! Samurkaş Hanım, gerçekten Behçet'in tahmini gibi bir kadın olmasın? Ne cüret! Aman ya Rab! Kadın açıktan açığa, " Seni görmek isterim... " diyor. Bakalım ben kendimi görücüye çıkarabilir miyim hanımefendi! Öyle ama o kadar güzel, boylu, yakışıklı, süslü, terbiyeli bir kadın insanı görmek ister de, kabalıkla bir ret cevabı verilirse bu da terbiyeye sığar mı?)

Ahmet Mithat Efendi: Vah, On Üçüncü Bölüm, s.92.

:

(1) (Fakat bana öyle görünmedi. O kadar gençliği, güzelliği ile beraber gayetle süslü dahi olduğu hâle Üsküdar'dan vapura binerek, yalnız başına Köprü'ye ve oradan da =Fındıklı'ya kadar hem de bir serbestçe ve cüretkâr bir tavırla gitmiş olan kadın, senin anlatmak istediğin kadar perhizkâr mı görünmüş olur?)

Ahmet Mithat Efendi: Vah, Yedinci Bölüm, s.48.

(3) (Ya kadın ne kadar serbest tavırlı bir şeydi? Bütün dünyanın bakışları kendisine çevrilmiş olduğu hâlde kendisi asla usanç getirmeyip, gözünü istediği tarafa çevirir ve kâh tebessüm ve kâh dikkatle etrafa bakar, kısacası çekingenliğin ne olduğunu bilmediği, cesaret dolu duruş ve tavırlarından anlaşılırdı).

Ahmet Mithat Efendi: Vah, İkinci Bölüm, s.7.

:

.

.

(1) (Gerçekten yiğitçe bir yürüyüşle vapura geldi. İki tarafı demirli olan söz konusu iskeleden geçip vapura girdi. Ve büyük bir azametle erkeklerin dahi arasından geçip kadınlar bölümüne vardı).

Ahmet Mithat Efendi: Vah, İkinci Bölüm, s.7.

(2) (Sen kendi kendini hakka saygı göstermek mecburiyetiyle alıkoymalısın! Düşünmelisin ki bu kadının mutlaka bir sahibi vardır. Herif karısını giydirmiş, kuşatmış, süslemiş, donatmış. Fakat senin için değil. Ancak kendi zevki için! Şimdi sen ona açgözlü bakışlarla bakacak olursan adeta herifin kendisindeki akçeye açgözlü bakışlarla bakmış olursun. Bu ise feci bir hırsızlık değil midir?

- Ya bu hanımın bir sahibi yoksa? Ya mutlaka erkekler bana baksınlar diye giyinmiş, kuşanmış, süslenmiş, bezenmiş ise?).

-Ahmet Mithat Efendi: Vah, İkinci Bölüm, s.9.

:

:

(1) (Behçet dahi arkası sıra yürüyüp yine kendi kendisine dedi ki: Acayip! Hanımın yanında ne ihtiyar, ne genç hiçbir kadın yok. Uşak filan da yok. Bu kadar genç, bu kadar güzel, bu kadar süslü bir hanımın böyle yalnız başına Galatalardan geçerek gitmesine ne mana verilir? Acaba nereye gidiyor ki? Hem baksana! Gelenlerin geçenlerin yüzlerine dikkatli dikkatli bakıyor da. Sarraf dükkânlarına da bayağı dikkatlice bakıyor. Na işte! Konsolide Hanının kapısında bayağı duraksayarak hanın içini de seyretti. Bu kadında mutlaka bir hâl var ki ben de onu öğrenmeksizin arkasını bırakmayacağım).

-Ahmet Mithat Efendi: Vah, Üçüncü Bölüm, s.13.

(1) (Necati dedi ki:

Medeni kurallar benim seçimimle yapılmış olsaydı, bir kadının şahsi özgürlüğünden namusluca bir şekilde yararlanmasını engelleyen

▪ **زواج المرأة:**

---

saldırganları Köprü başına asarak, benzerlerine ibret verirdim. Fakat mademki efendiler, beyler her taşkınlıkta özgür ve hür; her koşulda toplumsal görüş kadınları ayıplayıp azarlamaktadır, o hâlde ben kadın olsaydım, tek şu ayıplayarak bakan gözlerden uzak kalmak için gezip dolaşmayı de feda eylerdim).

-Ahmet Mithat Efendi: Vah, On Beşinci Bölüm, s.108.

(²) Salahaddin asım: Osmanlıda kadınlığı durumu, arba yayınları, İstanbul, 1989, s:123.

(³) Aslı Sancrı: (A.g.e),s:65.

:

تعليم المرأة وثقافتها:

(1) Salahaddin asım: (A.g.e),s:121.

(2)- (O da kendisine düşen büyüklükte kusur etmemiş beyim.

Demiş ki:

“ Allahın takdirine karşı gelmek kimsenin haddi değildir. Madem ki babalarımız bizi birbirimize nikâh ettiler, ben o nikâhın bozulmasına razı değilim. Ben kismetimden memnunum. Eğer beni Talat Bey almazsa, ondan başka da hiçbir kocaya varmam”).

Ahmet Mithat Efendi: Vah, Onuncu Bölüm, s.69.

(3)- Salahaddin asım: (A.g.e),s:121.

(3) Sadık Albayrak: Meşrutiyet İstanbul'unda kadın ve sosyal değişim; yeditepe yayınevi, s:296.

(4) Bahriye Çeri: Türk Romanında kadın; offset yayınevi, İstanbul, 1996, s:14:15.

---

(2) Bahriye çeri: (A.g.e), s:15.

(3) Aslı Sancarı: Osmanlı kadın Efsane ve gerçek; kaynak yayınları, İzmir,2009, s:56.

(1) Bahriye çeri: (A.g.e), s:15.

:

!

.

.

---

(2) Aslı Sancarı: (A.g.e), s:56.

(3) (Fardane Hanım'ın okuyup yazması varmış ha?

- Ne diyorsunuz a beyim, ne diyorsunuz?!. Kitapları devrediyor. Kaleminden kan damlıyor. Zaten o kadar güzel söz söyleyebilmek benim gibi cahillerin kârî mıdır? Ferdane Hanım beyitler bile düzüyor).

-Ahmet Mithat Efendi: Vah, Onuncu Bölüm, s.67:68.

(1) (Seneler ise bir yandan geçmekte! Ferdane gelmiş on yedi yaşına! Bu hâllerin bir iyiliği olmuş ise, o da Ferdane'nin okumakta ileriye gitmiş bulunmasından ibarettir. Çünkü hoca efendi, gece gündüz yanında olduğundan artık Ferdane dahi bir hoca olacak kadar okumuş).

.

:

.

:

.

-Ahmet Mithat Efendi: Vah, Onuncu Bölüm, s.70.

(²) (Çerçi kadın hikâyeyi tamamladığı zaman Behçet derin derin düşünmeye başladı. Endamını, güzelliğini, süsünü, falanını zaten pek fevkalâde bulmuş olduğu Ferdane'nin yüce gönüllülüğünü ve yüksek karakterini dahi kocası hakkındaki davranışından çıkardı. Gerçekte dersini aldığı bilgilerinin ve edindiği terbiyenin derecesini henüz tecrübe etmemiş ise de, on yedi yaşına kadar öğretmeninden ders almakta devam eylemiş olması, bu yönde dahi mükemmeliyetine karar verdirebilirdi).

- Ahmet Mithat Efendi: Vah, Onuncu Bölüm, s.72:73.

(2) (Her şeyden haberdar geçinen adamların, başkalarından haber sorması abestir. Fakat mademki sen bana teşekkür edileceğini bir dereceye kadar haber almışsın, aldığın haberi ne şekilde aldığını hiç gizlemeyerek bana söylersen ben de sana açıklama yaparım. Hatta gelen mektubu da gösteririm.

-Mektubu mü? Allah aşkına Necati, hanımın anlatımı, yazımı nasıldır? Evvela onu söyle de!

-Kadınlarda değil, erkeklerde bile benzeri az görülür bir ediptir.

-Ben de öyle haber almıştım, ama henüz örneğini görmemişim).

- Ahmet Mithat Efendi: Vah, Onuncu Bölüm, s.75:76.

(1) Ashı Sancarı: (A.g.e), s:58.

الخاتمة

قائمة المصادر والمراجع

أولاً: المصادر والمراجع العربية:

**ثانياً: المصادر والمراجع التركية:
أ. العثمانية:**

ب. التركي الحديث:

- 12- Aslı Sancrı: Osmanlı toplumunda kadın ve aile, kültür vakfı yayınları, İstanbul, 1999.
- 13- Salahaddin asım: Osmanlıda kadınlığı durumu, arba yayınları, İstanbul, 1989.
- 14- Sadık Albayrak: Meşrutiyet İstanbul'unda kadın ve sosyal değişim, yeditepe yayınevi.
- 15- Bahriye Çeri: Türk Romanında kadın, offset yayınevi, İstanbul, 1996.
- 16- Aslı Sancarı: Osmanlı kadın Efsane ve gerçek, kaynak yayınları, İzmir, 2009.

ثالثاً: الرسائل العلمية: